

Coláiste Eoin
Bóthar Stigh Lorgan
Baile an Bhóthair, Co. Átha Cliath

Bí Cineálta

"Meas agus Misneach"

1. Réamhrá

- 1.1 Tá traidisiún Caitliceach ag Coláiste Eoin a léiríonn a bhunús laistigh de Chairt Iontaobhas Scoileanna Iognáid Rís (ISIR).
- 1.2 Is pobal iolraíoch é Coláiste Choláiste Eoin; Glacann sé chuige ionchuimsiú i dtéarmaí sóisialta, cultúrtha, éagsúlacht reiligiúnach agus eitneach.
- 1.3 Is scoil é Coláiste Eoin le curaclam leathan, a bhfuil sé mar aidhm aige freastal ar raon éagsúil de riachtanais acadúla, ghairme, spioradálta agus sóisialta, folláine a chuid daltaí.

2 Réasúnaíocht

2.1 Tá forbairt chuimsitheach ar Nósanna Imeachta le Cosc agus Aghaidh ar Iompar Bulaíochta rithabhachtach chun timpeallacht shábháilte chuimsitheach mheasúil a chur chun cinn i gColáiste Eoin. Tarraingíonn an réasúnaíocht seo ar chreataí oideachais agus ar dhoiciméid bheartais atá ann cheana féin, san áireamh Cineáltas: Plean Gníomhaíochta ar an mBulaíocht agus an Ráiteas Beartais um Fholláine agus Creat Cleachtais, chun beartas a chruthú atá coiscitheach agus freagrúil d'iompar bulaíochta.

2.2 Tá an polasaí seo ar aon dul le príomhbheartais náisiúnta oideachais, go háirithe **Bí Cineálta**: Nósanna Imeachta chun Bulaíocht a Chosc agus Aghaidh a thabhairt ar Iompar Bulaíocht i mBunscoileanna agus in Iar-bhunscoileanna 2024 ina leagtar amach cur chuige oideachais uile chun bulaíocht a chosc agus aghaidh a thabhairt uirthi ar fud scoileanna na hÉireann. Tugann **an tAcht Oideachais (1998)** sainordú do scoileanna folláine na ndaltaí a chur chun cinn, agus leagtar amach sna **Nósanna Imeachta Frithbhulaíochta do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (2013)** treoirlínte chun iompar bulaíochta a bhrath, a chosc agus a fhreagairt. Tarraingíonn an polasaí seo freisin ó **Choinbhinsiún na NA ar Chearta an Linbh**, a leagann béim ar cheart an pháiste d'oideachais agus do cosaint ó gach cineál díobhála, bulaíocht san áireamh.

2.3 Tá cosc mar bhunchloch nósanna éifeachtacha imeachta frithbhulaíochta. Léiríonn taighde a rinne an Roinn Oideachais gur mó an seans go gcuirfidh scoileanna a bhfuil cultúir dhearfacha chuimsitheacha acu cosc ar eachtraí bulaíochta (An Roinn Oideachais, 2023). Áirítear le straitéisí um chosc na bulaíochta comhbhá a chothú agus meas ar an éagsúlacht a chur chun cinn tríd an gcuraclam, go háirithe trí chlár Oideachais Shóisialta, Phearsanta agus Sláinte (OSPS) agus Folláine, atá bunaithe ar an **Ráiteas Beartais Folláine agus Creat Cleachtais (2019)**. Cuirfidh tabhairt isteach na dtopaicí seo go luath san oideachas, le tacú ionchais shoiléire iompraíochta, le laghdú ar eachtraí bulaíochta.

2.4 In ainneoin bearta coiscitheacha, is féidir le bulaíocht tarlú fós. Dá bhrí sin, tá nósanna láidre imeachta tuairiscithe agus idirghabhála riachtanach. Comhtháthaíonn an beartas próiseas soiléir, céim ar chéim chun bulaíocht a aithint agus chun freagairt di, faoi threoir chreat Cineáltas, a leagann béim ar chomhbhá, ar chleachtais aisiríocha, agus ar thacaíocht d'íospartaigh agus do dhéantóirí araon. Tacaíonn taighde le cur chuige aisiríoch, mar go bhfuil sé léirithe go laghdaítear atitimeachas agus go ndéanann siad caidrimh a dheisiú ar bhealach níos éifeachtaí ná freagraí pionósacha (Kuldas, Foody, & O'Higgins Norman, 2022).

2.5 Cinntíonn an polasaí go dtugtar tacaíocht iomlánaíoch do dhaltaí, ag cur san áireamh riachtanais mhothúcháinacha agus shíceolaíocha na ndaltaí a bhfuil baint acu le heachtraí bulaíochta. Beidh ról rithabhachtach ag **Foirne Tacaíochta Daltaí**, mar atá leagtha amach sa **Ráiteas Beartais um Fholláine agus sa Chreat Cleachtais**, sa tacaíocht seo, ag comhordú idirghabhálacha, ag idirchaidreamh le tuismitheoirí, agus ag cinntiú go mothaíonn daltaí sábháilte agus go dtuigeann siad iad. Tugann an polasaí tosaíocht freisin d'idirghabháil luath agus monatóireacht leanúnach chun éifeachtaí fadtéarmacha a mhaolú.

2.6 Is éifeachtaí cosc agus idirghabháil na bulaíochta nuair a bhíonn pobal uile na scoile páirteach. Cuireann **Coláiste Eoin** rannpháirtíocht ghníomhach na ndaltaí, na dtuismitheoirí agus na foirne scoile chun cinn chun bearta frithbhulaíochta a fhorbairt, ag cur béime ar thábhacht chultúr na scoile. Mar fhreagracht roinnte, tá rannpháirtíocht rialta le tuismitheoirí, le comhairlí na ndaltaí, agus leis an bhfoireann riachtanach chun timpeallacht a chothú a spreagann idirphlé oscailte agus comhúinéireacht ar straitéisí frithbhulaíochta.

3 Cuspóir/Aidhmeanna

3.1 Tá sé mar aidhm ag an mbeartas um Nósanna Imeachta chun Bulaíocht a Chosc agus Aghaidh a thabhairt ar Iompar ag Coláiste Eoin timpeallacht shábháilte ionchuimsitheach mheasúil scoile a chothú, áit a mbraitheann gach dalta go bhfuil meas agus cosaint air.

3.2 Aidhmeanna:

1. **Cosc a chur ar Bhulaíocht Trí Oideachas:** Oideachas leanúnach a chur ar fáil do dhaltáí, don fhoireann agus do thuismitheoirí faoi nádúr na bulaíochta, a tionchar, agus conas í a chosc, ag cothú cultúir de chineáltas, chomhbhá agus ionchuimsiú.
2. **Timpeallacht Shábháilte Ionchuimsitheach a Chur Chun Cinn:** Atmaisféar dearfach scoile a chruthú a gceiliúrtar an éagsúlacht, agus a mothaíonn gach dalta, beag beann ar a gcúlra nó a bhféiniúlacht, sábháilte, tacaíthe agus meas ann.
3. **Nósanna Soiléire Imeachta Tuairiscithe a Chur i bhFeidhm:** Chun a chinntiú go bhfuil nósanna soiléire imeachta, rúnda agus inrochtana i bhfeidhm chun eachtraí bulaíochta a thuairisciú agus aghaidh a thabhairt orthu, ag tabhairt muiníne do dhaltáí agus do thuismitheoirí as freagairt na scoile.
4. **Tacaíocht a chur ar fáil d'íospartaigh agus do Dhéantóirí:** Tacaíocht chuí a thairiscint d'íospartaigh agus do dhéantóirí na bulaíochta araon, ag aithint go bhféadfadh treoir agus idirghabháil a bheith ag teastáil ó gach dalta a bhfuil baint acu le heachtraí bulaíochta chun iompar dearfach a chur chun cinn.
5. **Pobal na Scoile Uile a Chur i nGníomh:** Pobal na scoile uile a bheith páirteach – daltaí, baill foirne, tuismitheoirí agus gníomhaireachtaí seachtracha san áireamh – chun bulaíocht a chosc agus aghaidh a thabhairt uirthi, agus freagracht chomhroinnte a chothú le timpeallacht shábháilte a chaomhnú.
6. **Monatóireacht agus Athbhreithniú a dhéanamh ar Chleachtais Fhrithbhulaíochta:** Nósanna imeachta frithbhulaíochta a athbhreithniú agus a nuashonrú go rialta de réir na gcleachtas is fearr agus na dtreoirilínte náisiúnta atá ag teacht chun cinn, ag cinntiú go bhfanann freagairt na scoile éifeachtach agus ábhartha.

Tríd an mbeartas seo, tá Coláiste Eoin tiomanta do chur chuige réamhghníomhach cuimsitheach a choimeád chun an bhulaíocht a chosc agus aghaidh a thabhairt uirthi, ag cinntiú gur féidir le gach dalta foghlaim agus fás i dtimpeallacht dhearfach ómósach ionchuimsitheach.

4 Scóip

4.1 Baineann an polasaí seo le gach dalta, ball foirne, tuismitheoir, agus mórfhobal na scoile ag Coláiste Eoin. Leagtar amach ann na nósanna imeachta chun iompraíochtaí bulaíochta a chosc agus aghaidh a thabhairt orthu ar aon dul le *Nósanna Imeachta Frithbhulaíochta na Roinne Oideachais agus Scileanna do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna* (2013), agus de réir an Achta Oideachais (Leas) 2000 agus *Tús Áite do Leanaí: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí* (2017).

4.2 Tá sé mar aidhm ag an bpolasaí timpeallacht shábháilte ómósach ionchuimsitheach a chruthú, áit ar féidir le gach dalta a bheith rathúil go hacadúil, go sóisialta agus go mothúchánach. Cuireann sé creat ar fáil chun iompar bulaíochta a aithint agus a idirghabháil go luath, ag tacú le folláine iomlánaíoch na ndaltáí mar atá leagtha amach inár mBeartas Folláine agus inár mBeartas Tréadchúraim. Léiríonn taighde go laghdaítear an bhulaíocht agus go gcuirtear meabhairshláinte dhearfach chun cinn le cur chuige scoile uile, le rannpháirtíocht ghníomhach na bpáirtithe leasmhara ar fad (Olweus, 2013).

4.3 Ní mór an polasaí seo a léamh in éineacht le Beartas Caidrimh agus Iompraíochta na scoile, Beartas Bainistíochta Teagmhas Criticiúil, Tréadchúram Folláine, Polasaí Teagmhála Baile-Scoile, agus Beartas Seirbhísí Tacaíochta Daltáí a chinntíonn cur chuige aontaithe tacúil maidir le leas daltaí agus bainistíocht iompair. Áirítear leis an scóip gach cineál bulaíochta, cibearbhulaíocht san áireamh, laistigh den scoil agus gníomhaíochtaí gaolmhara.

5.1 Sainmhínítear bulaíocht i gColáiste Eoin mar iompar spriocdhírthe, ar líne nó as líne a dhéanann díobháil. Is féidir leis an dochar a dhéantar a bheith fisiciúil, sóisialta agus/nó mothúchánach. Déantar iompar bulaíochta arís agus arís eile le himeacht ama agus baineann sé le héagothroime cumhachta i gcaidrimh idir beirt nó grúpaí daoine sa tsochaí.

5.2 Samplaí d'Iompair Bhulaíochta

Is féidir an bhulaíocht a shonrú i bhfoirmeacha éagsúla, á chur san áireamh, ach gan a bheith teoranta do:

- **Ionsaitheacht Fhisiciúil:** Gníomhartha ar nós brú, soncáil, dornáil, tuisliú, nó ionsaí fisiciúil de chineál ar bith.
- **Damáiste do Mhaoin nó Gadaíocht:** Scriosadh, damáiste nó goid d'aon ghnó d'earraí pearsanta.
- **Sracaireacht:** Ag éileamh airgid nó earraí luachmhara faoi bhagairt nó imeaglú.
- **Drochíde Béil nó Maslaí:** Caint phearsanta go mion minic nó maslaí a bhaineann le cuma, éadaí, sláinteachas nó cúinsí teaghligh. Áirítear leis seo ná searbhas, trachtanna suaracha, nó ráitis dhímheasúla atá deartha chun imeaglú nó díghrádú.
- **Eisiamh:** Ag fágáil duine éigin as cluichí, gníomhaíochtaí grúpa nó idirghníomhartha sóisialta d'aon ghnó.
- **Imeaglú:** Iompar atá deartha chun eagla a chur ar dhuine eile nó chun smacht a chur air, mar ghlaonna bagracha gutháin, teachtaireachtaí míchuí téacs, nó mí-úsáid fón póca.
- **Bulaíocht Shóisialta agus Choibhneasta:** ráflaí a scaipeadh, magadh a dhéanamh faoi dhuine os comhair daoine eile, eisiamh ó phiarghrúpaí, nó ionramháil d'aon ghnó ar chaidrimh shóisialta.
- **Drochíde Scríofa:** Trachtanna nó líníochtaí maslacha roinnte trí nótaí nó graifítí, chomh maith le tráchtanna dímheasúla a bhfuil sé mar aidhm acu dochar a dhéanamh do dhalta eile a scaipeadh.
- **Bulaíocht ar Líne:** Tugtar cibearbhulaíocht uirthi freisin, áirítear leis seo úsáid a bhaint as ardáin dhigiteacha ar nós na meán sóisialta, aipeanna teachtaireachtaí, agus suíomhanna cearrbhachais chun teachtaireachtaí díobhálacha a sheoladh, faisnéis phríobháideach a roinnt gan toiliú, nó próifílí bréigeacha a chruthú chun daoine eile a náiriú. Is féidir leis an iompar seo a bheith chomh díobhálach céanna le bulaíocht aghaidh ar aghaidh, mar is féidir leis teacht ar lucht féachana leathan go tapa.

Níl an liosta seo uileghabhálach. Is é taithí an íospartaigh agus an tionchar leanúnach a bhíonn aici ar a fholláine mhothúchánach, shóisialta agus fhisiciúil a shainmhínítear an bhulaíocht ar deireadh.

5.3 Cibearbhulaíocht agus Bulaíocht Féiniúlacht-Bhunaithe

Tá Coláiste Eoin tiomanta chun cibearbhulaíocht a chosc. Cuirimid oideachas ar ár gcuid daltaí faoi iompar freagrach ar líne agus conas sábháilteacht a choinneáil sa spás digiteach. Spreagtar tuismitheoirí a bheith airdeallach maidir le húsáid teicneolaíochta a bpáistí, agus déanann an fhoireann monatóireacht ghéar ar idirghníomhaíochtaí ar líne nuair a úsáideann daltaí ríomhairí scoile. Cuimsíonn cibearbhulaíocht go minic teachtaireachtaí bagracha, roinnt ábhar míchuí, agus eisiamh ó ghrúpaí ar líne.

Ina theannta sin, ní ghlacfar le bulaíocht atá **féiniúlacht-bhunaithe** ar - cosúil le bulaíocht homafóbach, chiníoch nó inscne. Tá úsáid de theanga mhaslach nó tráchtanna dímheasúla bunaithe ar fhéiniúlacht bhraite nó bheathach an duine (m.sh. claonadh gnéasach, eitneachas, nó inscne) go hiomlán in aghaidh pholasaí na scoile. Tabharfar aghaidh láithreach ar ghlaoinmheacha homafóbacha nó maslaí mar shárúithe ar bheartas frithbhulaíochta na scoile agus ar a Polasaí Caidrimh agus Iompraíochta.

5.4 Comharthaí agus Éifeachtaí na Bulaíochta

Is féidir le bulaíocht cur isteach go mór ar dhaltaí ar bhealaí éagsúla, mar shampla:

- Méadú imní nó neamhchinnteachta
- Cailliúint muiníne agus féinmheasa
- Athruithe iompraíochta, luascáin ghiúmar, nó drogall freastal ar scoil
- Feidhmíocht acadúil lag nó deacracht le díriú
- Comharthaí fisiceacha, cosúil le ballóga neamh-mhínithe nó giuirléidí millte
- Tarraingt siar ó ghníomhaíochtaí sóisialta nó ó phiar-chaidrimh
- Smaointe nó iompar féinmharaíthe a chur in iúl

Spreagtar tuismitheoirí agus baill foirne a bheith san airdeall ar aon athruithe ar iompar dalta a d'fhéadfadh a léiriú go bhfuil siad ag fulaingt bulaíochta.

6 Forbairt/Athbhreithniú ar ár mBeartas *Bi Cineálta*

6.1 Tugadh deis do gach ball dár bpobal scoile ionchur a bheith acu i bhforbairt/athbhreithniú an pholasaí seo.

6.2

	<i>Dáta Comhairliúcháin</i>	<i>Modh Comhairliúcháin</i>
<i>Foireann Scoile</i>	15/05/2025	Cuireadh aiseolas ar fáil trí theachtaireachtaí Fhoirne Microsoft, tuairimí scríofa ar chóipeanna polasaí clóite, comhlánú Fhoirm Microsoft, nó cruinnithe aonair.
<i>Daltaí</i>	22/09/2025	Bhí deis ag daltaí a n-ionchur a roinnt trí shuirbhé Fhoirm Microsoft. Chomhairle na nDaltaí chun dearcthaí dírithe daltaí a bhailiú.
<i>Tuismitheoirí</i>	6/1/2026	Reáchtáladh fócasghrúpa pearsanta le tuismitheoirí chun aiseolas a bhailiú ar ghnéithe ar leith den pholasaí, ag cinntiú go raibh léargas na dtuismitheoirí san áireamh sa phróiseas athbhreithnithe.
<i>Bord Bainistíochta</i>	12/01/2026	Tugadh deis don Bhord Bainistíochta athbhreithniú agus aiseolas a thabhairt ar an bpolasaí trí chruinniú Boird tiomnaithe agus trí dhul i dteagmháil go díreach leis an bpríomhoide le haghaidh tuilleadh comhairliúcháin.
Dáta Faofa : 12/01/2026		

7 Iompar Bulaíochta a Chosc

7.1 Cultúr Dearfach Scoile a Chothú

Cuid lárnach de chosc na bulaíochta ag Coláiste Eoin is ea cultúr dearfach measúil scoile a chur chun cinn. Tá sé mar aidhm againn timpeallacht a chruthú a bhfuil comhbhá, ionchuimsiú agus meas lárnach inti do gach idirghníomhaíocht. Oibríonn foireann cheannaireachta na scoile, an fhoireann, na daltaí agus na tuismitheoirí le chéile chun atmaisféar muiníne agus tacaíochta a chruthú. Spreagann cumarsáid rialta idir an fhoireann, na daltaí agus na tuismitheoirí idirphlé oscailte, ag cinntiú go dtugtar aghaidh go luath agus go héifeachtach ar aon imní a bhaineann le hiompar bulaíochta.

- Tá *Córas Cairde* curtha i bhfeidhm chun tacú leis an idirbhliain, ag nascadh scoláirí ón gcúigiú bliain le scoláirí ón gcéad bhliain chun comhtháthú agus comh-mheas a chothú..
- Tá ról gníomhach ag *Comhairle na nDaltaí* maidir le hatmaisféar dearfach scoile a chur chun cinn agus aghaidh a thabhairt ar iompar bulaíochta.
- Tá *cairteacha frithbhulaíochta* ar taispeáint go feiceálach timpeall na scoile agus sínithe ag ionadaí ranga de chuid Chomhairle na nDaltaí ar son na ndaltaí ar fad chun teachtaireacht an chineáltais agus an mheasa a threisiú.
- Cultúr Saibhir*: Spreagtar gach ball de phobal na scoile, an fhoireann, na scoláirí agus na tuismitheoirí san áireamh, luachanna de Mheas, Ionchuimsitheacht agus Mhacántacht a chorprú ina gcuid idirghníomhaíochtaí. Treisíonn seo cultúr a bhfuil an bhulaíocht do-ghlactha ann..
- ISÉR Éiteas*: Mar chuid d'Iontaobhas Scoileanna Éamainn Ris, cuireann Coláiste Eoin an ceartas, an chothroime agus an cúram don duine chun cinn, rud a thacaíonn lenár gcur chuige maidir le déileáil le bulaíocht..

7.2 Cláir Churaclaim agus Oideachais

Ag Coláiste Eoin, bainimid úsáid as an gcuraclam mar phríomhuirlis chun tuiscint na ndaltaí ar mheas, ar chomhbhá a fhorbairt ar thionchar iompar bulaíochta. Ionchorpraíonn ábhair mar *Oideachas Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte (OSPS)* agus *Oideachas Saoránach, Sóisialta agus Polaitiúil (OSSP)* ceachtanna ar chothú caidrimh shláintiúla, ar thábhacht an ionchuimsithe, agus ar straitéisí chun seasamh in aghaidh na bulaíochta..

- Glacfaidh gach dalta na Sraithe Sóisearaí páirt i gceardranganna agus féachfaidh siad ar acmhainní oideachais ar fheasacht bulaíochta agus scileanna sóisialta, agus beidh daltaí na Sraithe Sinsearaí páirteach i gcláir ar chibearbhulaíocht, dhinimic shóisialta agus mheabhairshláinte.

- Ag Coláiste Eoin, tá curaclam frithbhulaíochta agus sábháilteachta ar líne **FUSE**, forbartha ag Ionad Frithbhulaíochta Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath, ina chuid lárnach dár n-iarrachtaí timpeallacht shábháilte thacúil a chruthú do gach dalta. Cuirtear an clár seo atá bunaithe ar thaighde i bhfeidhm agus tá sé mar aidhm aige pobal iomlán na scoile a thabhairt le chéile chun dul i ngleic le hiompraíochtaí bulaíochta agus sábháilteacht ar líne a chur chun cinn.
- Déantar plé rialta sa seomra ranga ar litearthacht dhigiteach agus úsáid fhreagrach na meán sóisialta a chomhtháthú sa churaclam chun an chibearbhulaíocht a chosc.
- Treisítear an t-oideachas frithbhulaíochta le linn tionóil, agus spreagfar daltaí chun imní a thuairisciú ar bhealach sábháilte rúnda..

7.3 Ag Tógáil Caidreamh Láidir agus Timpeallachta ‘Insint’

Léiríonn taighde go seasta go bhfuil braistint láidir den nasc idir daltaí agus daoine fásta iontaofa riachtanach chun bulaíocht a chosc. Mar sin, spreagann Coláiste Eoin daltaí chun labhairt amach má bhíonn taithí acu nó má fheiceann siad iompar bulaíochta. Spreagtar ár bhfoireann le bheith suáilceach agus sofhreagrach d’ábhair imní, ag cinntiú go mothaíonn gach dalta go n-éistfear leo agus go dtacaítear leo.

- Cuirtear coincheap *an duine fhásta iontaofa* chun cinn ar fud na scoile, áit a bhfuil a fhios ag daltaí gur féidir leo dul i dteagmháil le ball foirne ar bith má mhothaíonn siad faoi bhagairt nó má fheiceann siad iompar bulaíochta.
- Coinneoidh Bliainmhúinteoirí teagmháil rialta neamhfhoirmiúil le daltaí chun caidreamh pearsanta láidir a fhorbairt agus chun monatóireacht a dhéanamh ar fholláine na ndaltaí.

7.4 Maoirseacht agus Spásanna Sábháilte

Déanann an scoil bearta chun a chinntiú go bhfuil gach spás fisiceach laistigh den scoil sábháilte agus faoi mhaoirseacht mhaith chun an baol bulaíochta a íoslaghdú. Cuirtear láithreachtaí foirne i bhfeidhm le linn sosanna, aistrithe idir ranganna, agus in áiteanna nach bhfuil chomh feiceálach ar nós pasáistí agus clóis scoile chun sábháilteacht na ndaltaí a chinntiú. Trí na straitéisí réamhghníomhacha seo a neadú, tá Coláiste Eoin tiomanta chun timpeallacht a chothú ar féidir le gach dalta a bheith rathúil ann, saor ó iompar bulaíochta. Trí chomhoibriú le daltaí, le tuismitheoirí agus leis an bhfoireann, leanfaimid orainn ag cur luachanna measa, cineáltais agus ionchuimsithe chun cinn ar fud ár bpobal scoile..

8 Aghaidh a thabhairt ar Iompar Bulaíochta

8.1 Tá Coláiste Eoin tiomanta chun dul i ngleic le gach tuairisc ar iompar bulaíochta ar bhealach a dtugann tús áite d’fholláine agus do shábháilteacht na ndaltaí go léir atá i gceist, ag cinntiú ailíniú le *Nósanna Imeachta Bí Cineálta* agus treoirlínte polasaí náisiúnta. Díríonn ár gcur chuige ar an iompar a stopadh, tacú leis na daltaí atá i gceist, agus caidrimh a athchóiriú nuair is féidir. Léiríonn an polasaí seo na prionsabail atá leagtha amach in *Cineáltais: Plean Gníomhaíochta ar an mBulaíocht agus cloíonn sé le Ráiteas Beartais Folláine agus Creat Cleachtais na Roinne Oideachais*.

8.2 Ag Tacú Gach Duine atá Rannpháirteach

Aithníonn Coláiste Eoin go dteastaíonn tacaíocht ó íospartaigh agus ó dhéantóirí na hiompraíochta bulaíochta chun éifeachtaí na heachtra a shárú agus chun iad a ath-imeascadh go rathúil i bpobal na scoile..

- **D’íospartaigh:** Cuirfear tacaíocht mhothúcháin ar fáil d’íospartaigh trí chóras tréadchúraim na scoile. D’fhéadfadh go gcuimseodh sé seo rochtain ar an gcomhairleoir scoile agus atreoruithe chuig gníomhaireachtaí seachtracha, cosúil leis an tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais (SNSO), más gá. Leanfaidh an scoil ag déanamh monatóireachta ar fholláine an íospartaigh i ndiaidh na hidirghabhála.
- **Do Dhéantóirí:** Oibreoidh an scoil le daltaí a léirigh iompar bulaíochta chun cabhrú leo iarmhairtí a ngníomhartha a thuiscint. Tairgfear straitéisí tacaíochta, comhairleoireacht agus meantóireacht san áireamh, agus leagfar síos agus athbhreithneofar spriocanna iompair go rialta.

8.3 Iompar Bulaíochta a Thuairisciú agus a Thaifeadadh

Ní mór gach tuairisc bulaíochta, cibé go mbreathnaítear, go nochtar ag daltaí, nó go bhfuil amhrasta ag an bhfoireann, a ghlacadh go dáiríre agus gníomhú go pras ina leith.

- **Tuairisciú:** Is féidir le ball ar bith de phobal na scoile iompar bulaíochta a thuairisciú, daltaí, baill foirne, nó tuismitheoirí san áireamh. Spreagtar scoláirí chun teagmhais a thuairisciú do na daoine a leanas:

- Bliainmhúinteoir
  - Múinteoir
  - Ball de Chomhairle na nDaltaí
  - Aon Duine Fásta Iontaofa .
  - Príomhoide nó Leasphríomhoide
  - Ríomhphost a chur chuig ce@eoiniosagain.ie.
- Déanfar gach iompraíocht bhulaíochta a thaifeadadh. San áireamh ansin beidh an cineál iompraíochta, cá háit agus cathain a tharla sé, agus dáta an chaidrimh le scoláirí agus tuismitheoirí. Déanfar na gníomhaíochtaí agus na tacaíochtaí comhaontaithe chun dul i ngleic le hiompraíocht bhulaíochtaa dhoiciméadú. Más ábhar imní í an iompraíocht bhulaíochta maidir le cosaint leanaí déileálfar leis an gceist gan mhoill de réir *Gnásanna um Chumhdach Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna*.
    -
  - **Taifeadadh:** Déanfar gach teagmhas bulaíochta a thuairiscítear a dhoiciméadú ar Fhoirm Tuairisce Teagmhais (doiciméad ar fáil trí hipearnasc sna hagusíní), a bheidh comhlánaithe ag an mbliainmhúinteoir ábhartha. Stóráiltear na foirmeacha seo go rúnda sa phríomhoifig i gcomhad na ndaoine aonair atá i gceist.
  - **Rúndacht:** Déileálfar go hiomlán rúnda le sonraí aon tuairisce, agus stórálfar gach taifead go slán. Ní roinnfear faisnéis ach leis na baill foirne ábhartha a bhfuil baint dhíreach acu le dul i ngleic leis an gcás.

8.4 Nós Imeachta Tuairiscithe

A luaithe a thuairiscítear eachtra bulaíochta do dhuine fásta iontaofa i gColáiste Eoin, ní mór an próiseas struchtúrtha seo a leanas a leanúint chun gníomh pras cuí a chinntiú.:

1. **Glacadh le hEolas:** Ní mór don duine fásta iontaofa, cibé go bhfaigheann sé/sí faisnéis go díreach ó dhaltá nó go bhfeiceann siad féin an t-iompar bulaíochta, an teagmhas a shonrú láithreach..
2. **Tuairisciú do Bhliainmhúinteoir:** Is í freagracht an duine fhásta iontaofa an fhaisnéis ábhartha ar fad a chur ar aghaidh go pras chuig an Bhliainmhúinteoir cuí. Ní mór don duine fásta teachtaireacht fhoirmiúil a sheoladh trí Fhoirne Microsoft nó ríomhphost, a sonraítear an teagmhas líomhnaithe bulaíochta ann. Cé má dhéantar an tuairisc ó bhéal, ní mór cuntas scríofa a sholáthar freisin trí Fhoirne chun a chinntiú go bhfuil taifead soiléir doiciméadaithe ar an tuairisc.
3. **Comhlánú na Foirme Tuairiscithe Teagmhais:** Nuair a fhaigheann sé/sí an t-eolas, ní mór don Bhliainmhúinteoir Foirm Tuairiscithe Teagmhais oifigiúil a chomhlánú. Caithfidh an fhoirm seo sonraí a thabhairt faoi nádúr an iompair bulaíochta, na páirtithe a mbaineann leis, agus aon chomhthéacs ábhartha. Nuair a bheidh an fhoirm comhlánaithe, ní mór í a chur faoi bhráid an Phríomhoide nó an Leasphríomhoide.
4. **Imscrúdú na Líomhna:** Déanfaidh an Bliainmhúinteoir, i gcomhairle leis an Leasphríomhoide nó an bPríomhoide, imscrúdú críochnúil ar an líomhain bulaíochta. D'fhéadfadh go mbeadh i gceist leis seo labhairt go hígair leis an íospartach/na híospartaigh líomhnaithe, leis an/na déantóir(i) agus le finnéithe, ag bailiú ráiteas, agus ag athbhreithniú ar aon fhianaise ábhartha eile.
5. **Athbhreithniú agus Gníomhartha:** Nuair a bheidh an t-imscrúdú críochnaithe go tráthúil, déanfaidh an Bliainmhúinteoir, an Leasphríomhoide agus an Príomhoide athbhreithniú foirmiúil ar na torthaí. Le linn an chruinnithe seo, déanfar measúnú ar dhéine na bulaíochta, agus molfar gníomhartha cuí. D'fhéadfadh go n-áireofaí leis seo bearta smachta, tacaíocht don íospartach nó d'íospartaigh, nó idirghabhálacha atá dírithe ar réiteach a fháil ar an gcás agus chun tuilleadh teagmhais a chosc.

8.5 Gníomhartha Tar éis Imscrúdaithe

Bunaithe ar thorthaí an imscrúdaithe, déanfar gníomhartha a shaincheapadh do riachtanais an íospartaigh/na n-íospartach agus an déantóra/na ndéantóirí araon, ag tabhairt tosaíochta i gcónaí do shábháilteacht agus folláine na ndaltaí go léir atá i gceist.

- **Bearta Tréadacha agus Tacaíochta:** Glacfaidh an scoil le cur chuige aisiríoch a bheidh dírithe ar aghaidh a thabhairt ar riachtanais an íospartaigh/na n-íospartach agus cuidiú leis an déantóir tionchar a n-iompraíochta a thuiscint. Le cead ó tuismitheoirí is féidir a bheith i gceist:
  - Seirbhísí comhairleoireachta nó tacaíochta don íospartach nó d'íospartaigh agus/nó do chiontóir(i).
  - Seisiúin aisiríocha cleachtais idir na páirtithe a mbaineann leo, ar choinníoll go n-aontaíonn cách leis an bpróiseas agus go n-éascaíonn foireann oilte an cruinniú.
  - Beidh tréimhse monatóireachta le cinntiú nach leanann an t-iompar ar aghaidh, agus déanfar seiceáil isteach go rialta leis an íospartach/na híospartaigh lena linn.

- **Modhnú iompraíochta:** Nuair is gá, beidh ar dhaltaí a léiríonn iompar bulaíochta gealltanais a thabhairt (ó bhéal nó i scríbhinn) go dtiocfaidh deireadh leis an iompar. Gheobhaidh siad treoir freisin maidir le scileanna sóisialta níos fearr agus comhbhá a fhorbairt.
- **Smachtbhannaí Smachta:** I gcásanna a leanann an t-iompar bulaíochta ar aghaidh nó a bhfuil sé tromchúiseach acu, cuirfear i bhfeidhm na gníomhartha smachta atá leagtha amach i bPolasaí Caidrimh agus Iompraíochta na scoile. D'fhéadfadh smachtbhannaí a bheith sa raon ó choinneáil go fionraí nó díbirt, ag brath ar dhéine an teagmhais.

8.6 Monatóireacht agus larchúram

Tar éis tuairisc tosaigh, déanfaidh an Bliainmhúinteoir nó an Leasphríomhoide athbhreithniú ar an scéal agus iad i dteagmháil leis an/na dalta(i) agus leis na tuismitheoirí. Tá sé mar aidhm measúnú a dhéanamh ar iarmhairt na líomhna. Má leanann an t-iompar ar aghaidh, déanfar céimeanna breise i gcomhairle leis na daltaí agus na tuismitheoirí chun teacht ar réiteach.

8.7 Próiseas Achomhairc

Má tá páirtí ar bith míshásta leis an gcaoi ar tugadh aghaidh ar chás bulaíochta, is féidir leo achomharc a dhéanamh chuig an mBord Bainistíochta le haghaidh athbhreithnithe breise. Cinnteoidh an Bord gur leanadh gach nós imeachta i gceart agus gur glacadh bearta cuí.

8.8 Tuairiscí don Bhord Bainistíochta

Déantar monatóireacht chúramach ar eachtraí bulaíochta i gColáiste Eoin, agus tá próiseas struchtúrtha i bhfeidhm chun trédhearcacht agus cuntasacht a chinntiú. Leagtar amach sa nós imeachta seo a leanas na riachtanais tuairiscithe don Bhord Bainistíochta:

1. **Tuairiscí Míósúil ar Theagmhais Dhúnta Bulaíochta:** Cuirfear aon eachtra bulaíochta atá fiosraithe agus réitithe laistigh de 20 lá oibre san áireamh i dtuairisc mhíósúil an phríomhoide don Bhord Bainistíochta. Beidh na cásanna dúnta seo mar chuid rialta den chlár oibre, ag cinntiú go gcoimeádtar an Bord ar an eolas go hiomlán faoi ghníomhartha a dhéantar agus faoi éifeachtacht iomlán an bheartais fhrithbhulaíochta..
2. **Tuairiscí ar Theagmhais Oscailte Bulaíochta:** I gcásanna a bhfuil teagmhas bulaíochta fós gan réiteach acu tar éis 20 lá oibre, ní mór don phríomhoide míniú mionsonraithe a thabhairt don Bhord Bainistíochta. Ní mór go gcuimseodh an tuarascáil seo:
  - Na cúiseanna a bhfuil an eachtra fós oscailte.
  - Na gníomhartha déanta go dtí seo.
  - Imlíne ar phlean gníomhaíochta breise a sonraítear na céimeanna inti a ghlacfar chun an eachtra a réiteach.
  - Agus tuairiscí bulaíochta á seachadadh don Bhord Bainistíochta, cinnteoidh an Príomhoide go gcoimeádtar rúndacht dhian i gcónaí. Láimhseálfar sonraí pearsanta na ndaoine atá i gceist leis an discríd is mó, agus ní roinnfear ach an fhaisnéis riachtanach atá riachtanach le haghaidh cinnteoireachta. Cinntíonn seo go bhfuil meas ar phríobháideacht agus fócas soiléir á choinneáil ar réiteach na gceisteanna.

8.9 Aghaidh a thabhairt ar Bhulaíocht ag Foireann Scoile

Tabharfar aghaidh ar líomhaintí maidir le hiompar bulaíochta a bhaineann le foireann scoile faoin Nós Imeachta Gearán do Mhúinteoirí nó an Nós Imeachta Smachta don Fhoireann, ag cinntiú go gcoimeádtar gach ball de phobal na scoile de réir na gcaighdeán céanna iompair..

9.0 Maoirseacht

Dearbhaíonn an Bord Bainistíochta go bhfuil polasaithe feitheoireachta agus monatóireachta cuí ann chun cosc a chur le hiompar bulaíochta agus chun déileáil leis má tharlaíonn sé chomh maith le héascú a dhéanamh ar idirghabháil luath más féidir.

Déanfar éifeacht an Pholasaí Frith-Bhulaíochta a mheas ag deireadh gach scoilbhliana. Déanfar suirbhé ó am go ham ar mhúinteoirí, ar thuismitheoirí agus ar dhaltaí chun a chinntiú go sásaíonn an Polasaí Frith-Bhulaíochta seo a riachtanais. Beidh cur i bhfeidhm agus éifeacht an Pholasaí seo ina mhír ar chlár cruinnithe foirne i dtreo gur féidir imní faoin pholasaí nó faoi leas daltaí aonarach a roinnt agus déileáil leis.

Cuirfidh an príomhoide uasdátú ar iompraíocht bhulaíochta i láthair ag gach cruinniú den Bhord Bainistíochta. San áireamh san uasdátú seo beidh líon na n-eachtraí iompraíochta bulaíochta a tuairiscíodh ón gcruinniú deireanach, líon

na n-eachtraí leanúnacha agus líon iomlán na n-eachtraí ó thús na scoilbhliana. Sa chás gur tharla eachtraí iompraíochta bulaíochta, cuirfidh an príomhoide uasdátú ó bhéal ar fáil freisin lena n-áirítear nuair is ábhartha, eolas a bhaineann le treochtaí agus patrúin a aithníodh, straitéisí a úsáideadh chun dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta agus aon straitéisí níos leithne chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi. Níl eolas pearsanta ná aitheantais san uasdátú seo.

Tá an polasaí seo ar fáil do phobal na scoile ar shuíomh idirlín na scoile agus ina chóip chrua ach é a iarraidh. Tá leagan den pholasaí seo atá in oiriúint do scoláirí ar taispeáint sa scoil agus tá sé ar fáil freisin ar ár suíomh gréasáin agus ina chóip chrua ach é a iarraidh.

Déanfar an polasaí seo agus a chur i bhfeidhm a athbhreithniú ar bhonn bliantúil nó a luaithe agus is indéanta tar éis athrú ábhartha a bheith ann in aon ábhar dá dtagraíonn an polasaí seo.

Sínithe: **Liam Mac Amhlaigh** (Cathaoirleach Bord Bainistíochta)

Sínithe: **Pádraig Mac Donnchadha** (Príomhoide)

Dáta: 12/01/2026